

Bác sĩ, mà không là gì khác!

Tác Giả: Huy Pháng

Thứ Ba, 16 Tháng 2 Năm 2010 14:44

Chỉ vì ngái mẹ muán ép con trở thành mát bác sĩ, mát tán thám kách đã xáy ra trong mát gia đình ngái Viát á Cali,

khi đáa con trong mát giây phút quán bác đã bóp cá ngái mẹ yêu tháng cáa mình. Ngái mẹ vái ý muán cho con mình sau này là mát bác sĩ đã không còn náa, và đáa con có thá trở thành mát ngái tù chung thân vái nái ân hận dày vò khôn nguôi.

trd014ta5696 fotosearch.com

Hình minh háa

Biát bao nhiêu bác cha mẹ Viát Nam đã muán cho con mình trở thành bác sĩ, và chỉ là bác sĩ mà không là gì khác. Tác mẹ muán, háng đán, chỉ đáng, đán rắn đáe, gây áp lác, gián đái và trách móc, phái nói là đa số cha mẹ ngái Viát chúng ta mang bánh sùng bái đáa vá này và

Bác sĩ, mà không là gì khác!

Tác Giả: Huy Pháng

Thứ Ba, 16 Tháng 2 Năm 2010 14:44

---

mong muán cho con cái trá thành mát bác sĩ.

Chuyán này không chá mái xáy ra lán đáu trong xá hái Viát Nam cũ ká thái đái và bám víu há danh. Trá ở đây, đã có nháng đáa con tá tá vì không cháu nái sác ép tá cha má bát con phái hác hành và chán nghá nghiáp theo ý muán cáa mình.

Mát ngái cha trong cáng đáng ngái Viát á Má có con váa tát nghiáp bác sĩ y khoa, và sá không ai biát đán vinh đá này, đá khoe danh, ông chá còn cách đáng mát cát báo chúc máng chính con ông. Cũng cách đây hai năm, trên đài SBTN, trong mác Tá Vi hàng tuán, mát khán giá đã gái vào. Câu hái cáa vá này là con trai ông sinh vào giá này, ngày này, năm này, vá sau khi lán lên có hác bác sĩ đá cá không? Xin nói thêm là lúc đó cáu con trai mái ba tuái rái.

Bác sĩ là gì mà ngái ta ham muán đán mác cuáng nhiát nhá thá.

Nghá tháy thuác mà ta tháng gái là thầy lang đá i thái phong kián xa xáa là nghá cáu nhán đá thá và dân chúng cũng chá gái là Tháy, nghá Tháy Lang là ghá gia truyán, hay đá c truyán đáy giái hán, cũng cao quý nhá Tháy Dáy Hác, và bánh nhán đán đáp án Tháy báng tình nghĩa, láy lá vát mà tá án Tháy. Đán thái Pháp thuác, đem văn minh đán cho dân bán xá, ngái Pháp má bánh vián Tây Y, đào táo bác sĩ y khoa, con sá bác sĩ lúc báy giá rát hiám hoi, mát sá đá c du hác tá Pháp, mát sá đá c đào táo tái chá nhá tráng Y sĩ Đông Dáng, Hà Nái.

Vì tráng đáy báng tiáng Pháp, viác hác tán kém nên chá có con nhà giàu hay con cái quan chác thuác đáa mái có thá trá thành bác sĩ. Thái đó, mát bánh vián tán nhá may ra mái có mát bác sĩ, đá c tráng ná, quyán hán tái đáa và ngái dân tháng gái là Quan Đác.

Tâm lý cáa bánh nhán, nhát là trong giái bình dân, ít hác, gáp tráng háp thân nhán đau ám náng, nguy hiám, “tháp tá nhát sinh” sinh ra tâm lý cáu khán, kêu nài, van xin cáu máng mà không nghĩ đó là bán phán cáa ngái tháy thuác ăn láng nháa nác. Tâm lý cáa bánh nhán và sá áu đái cáa chính quyán đán đán đáa đán chá ngái bác sĩ coi bán thân mình là quan tráng, quyán uy, dù cá chác năm sau, ngay thái chúng ta đã thoát nô lá, thành láp nán dân chá. Ngái ta ká chuyán trong mát đán vá quân đái, mát bác sĩ tráng táp mang cáp bác trung úy, khi mát ngái lính đán xin cháa bánh, đã vô tình gái ông là “Trung Úy” mà không gái là “Bác Sĩ”, đã phán ráng: “Anh vá kêu ông Trung Úy Đái Đái Tráng cáa anh cháa bánh cho anh đi!”

Bác sĩ, mà không là gì khác!

Tác Giả: Huy Pháng

Thứ Ba, 16 Tháng 2 Năm 2010 14:44

Xã hội Việt Nam dßi hai thßi Cäng Hòa cho đßn khi đi cß ra nßc ngoài cho đßn bây giờ vßn còn quá nhißu gia đình trßng vßng, cho bác sĩ là gißi thßng lßu trí thßc (kß cß vißc kißm nhißu tißn), nên theo lß thói này, cha mß hßnh đißn có con ra trßng bác sĩ, mß nhân cũng mß ßc có chßng bác sĩ, bác sĩ là “top ten” trong nßc thang danh vßng và đßa vß trong xã hội. Đó là quan nißm cßa mßt xã hội đã quá cũ, có thß nói là cß hß cßa nhßng ngßi lßn tußi có thß hißn nay không còn thích hßp vßi trào lßu mßi và khác vßi quan nißm cßa lßp trß lßn lên tßi hßi ngoßi hißn nay.

Đß trß thành mßt Y Khoa Bác Sĩ, ngoài sß thôi thúc, ép bußc cßa cha mß, các vß bác sĩ tßng lại phßi trßi qua nhißu thß thách hy sinh, và chßu đßng lßn lao mà ngay cß cha mß cũng khó thông cßm và hißu cho con, đó là chßa nói đßn sß tißn nß vay khßng lß thßng lên đßn nhißu trăm nghìn đô la mà sau khi tßt nghißp hß phßi hoàn trß.

Trong bài này chúng tôi chß nói đßn nhßng bác sĩ tßt nghißp tß các Đßi Hßc Mß. Vß khß năng hßc vßn, mußn hßc y khoa, sinh viên phßi tßt nghißp Cä Nhân (B.S.) ngành sinh hßc (Biology) mßt 4 năm + 4 năm tßi mßt trßng y khoa + 4 đßn 8 năm cho chßng trình bác sĩ nßi trú (residency), tùy theo ngành chuyên khoa (specialty). Thßi gian nßi trú là thßi gian làm vißc hßu nhß không công cho bßnh vißn. Hß đßc trß lßng, trung bình 45,000/năm, nhßng phßi làm vißc tß 80-120 giờ mßi tußn. Bác sĩ nßi trú làm vißc rßt căng thßng, nhißu khi thißu ngß. Sßm lßm mßt bác sĩ ra trßng cũng đã đßn tußi 32. Mßt thßi gian dài vùi mình vào sách đßn, tßn kém, căng thßng, gßn nhß đßt hßt tußi thanh xuân.

Sinh viên phßi có đßm trung bình GPA (Grade Point Average) tß 3.0 trß lên, là mßt trong nhßng yßu tß cßnh tranh gay gßt lúc nßp đßn xin nhßn vào trßng Y. Mußn đßc nhßn vào hßc, ßng viên phßi có đßm MCAT (Medical College Admission Testing) thßt cao vì chß hßc có gißi hßn tùy theo trßng. Nßu mußn chßn nhßng trßng danh tißng (và hßc phí cao) nhß Harvard, John Hopkins, Princeton, University of Pennsylvania, v.v. ßng viên phßi thßt xußt sßc vß mßi phßng đißn: Đßm GPA cao, đßm MCAT cao, thß gißi thißu (recommendations) cßa giáo sß hay nhßng nhân vßt kißt xußt trong ngành Y có tính thuyßt phßc, bài lußn văn (essay) tßo đßc cßn tßng nßi ngßi đßc (các viên chßc đßm trách vißc xét đßn), ßng viên còn phßi chßng minh tißm năng và khß năng cßa mình qua mßt cußc phßng vßn (oral interview) gay go.

Yßu tß tài chánh cũng rßt quan trßng: Khi chßn trßng đß nßp đßn, ßng viên phßi có mßt sß tißn lên đßn hàng ngàn dollars: tißn nßp đßn (application fees), cho nhißu trßng Y (tß 5 đßn 7 trßng) đß chß đßc phßng vßn, chßa nói đßn chi phí di chuyßn và ăn ß trong vòng tß 3 đßn 5 ngày cho mßi nßi đßc cß gißi. Hßc Y ß giai đßn này cßn mßt sß tißn lßn đß trß hßc phí tß 25,000 đßn 50,000/năm, tißn chi tiêu (nhà ß, ăn ußng, tiêu vßt) và tißn mua sách. Tißn sách không phßi là nhß, có khi còn tßn kém hßn cß tißn ăn tiêu là khác! Vì thß mà sinh viên Y khoa trông cßy vào

Bác sĩ, mà không là gì khác!

Tác Giả: Huy Pháng

Thứ Ba, 16 Tháng 2 Năm 2010 14:44

Student loan, và sß nhß m mß t ký giß y vay nß không mß t chút ngß n ngß i. Sß tiß n vay nß này lên đß n hàng trăm nghìn dollars. Ngay sau khi ra trß ng sinh viên phß i hoàn trß sß tiß n nß này cho đß n hß t.

Cuß c đß i bác sĩ bß t đß u bß ng nhß ng khó khăn khác, trß c hß t, phß i hành nghß đß có tiß n trang trß i món nß khß ng lß hß vay mß n trong thß i gian theo hß c. Có ngß i chß n giß i pháp hành nghß cho chính phß trong mß t thß i gian nhß t đß nh ß vùng xa xôi nhß Alaska chß ng hß n đß đß c xóa nß . Điß u này có nghĩa là phß i sß ng nhiß u năm ß nhß ng nß i hß o lánh, xa gia đßnh.

Có mß t sß khác may mß n hß n, đß c tuyß n phß c vß cho quân đß i đß đß c xóa nß hay giß m nß . Phß n còn lß i hành nghß trong các bß nh viß n, các tß hß p bác sĩ hay mß phòng mß ch riêng cß a mình. Và áp lß c cß a viß c hành nghß , mß c thu nhß p và viß c trang trß i nß nß , chính là mß i quan tâm hàng đß u cß a mß t bác sĩ y khoa.

Chi phí bß o hiß m hành nghß (malpractice insurance) ngày càng cao chß t ngß t vì hß u quß cß a nhß ng vß kiß n bác sĩ cùng vß i sß tiß n bß i thß ng lên đß n hàng triß u hoß c chß c triß u dollars mß i vß , các công ty bß o hiß m không ngß n ngß i tăng tiß n bß o hiß m. Có nhß ng ngành chuyên môn nhß sß n phß khoa (obstetrics-gynecology) bß i nhß hß ng nß ng nß . Trong thß p niên 1980-1990, nhiß u bác sĩ sß n phß khoa đã phß i bß ng nghß chuyên môn cß a mình chß vì không thß đß ng nß i sß tiß n bß o hiß m! Áp lß c làm ra tiß n đß trang trß i nß nß chi phí có lúc đã đß y đß a các bác sĩ y khoa vào con đß ng phß m pháp: gian lß n medicare, gian lß n bß o hiß m, bán toa thuß c, đã xß y ra trong cß ng đß ng. Rß t may đây cũng chß là mß t sß ít, nhß ng cũng đã nói lên đß c mß t bên kia cß a đß ng tiß n!

Nhiß u bß c cha mß đã không hiß u con, trß c hß t là quan đß i m sß ng và nhß ng nghß nghiß p phù hß p vß i mß i con ngß i. Có cha mß bß t con hß c y khoa nhß ng con sß máu và sß tß thi. Con cái có thß chß n nghß mà chúng thích chß không phß i nghß hái ra tiß n theo quan niß m quá xß a cß a cha mß . Cái danh mà cha mß bß t con phß i đß t đß n không phß i là cái tuß i trß ngày nay trong xã hß i này đi tìm. Cha mß không hiß u tâm tính, nguyß n vß ng cß a con cái và ngß c lß i, đó là mß t trong nhß ng nguyên nhân tß o nên tß n bi kß ch cß a gia đßnh. Phß huynh ép con theo quan niß m cß a mình thì than thß rß ng: xã hß i, thß i đß i mß i thay đß i, con cái phá hß ng truyß n thß ng đß o đß c, thành lß y gia đßnh.

Trong khi đó, các bß n trß thì thß y mình bß dß nß , bß hy sinh, bß tß c mß t tß do đß nh đß t cho đß i mình và cß n phß i phß n kháng. Phß n kháng nào cũng gây nên thß m kß ch.

Bác sĩ, mà không là gì khác!

Tác Giả: Huy Pháng

Thứ Ba, 16 Tháng 2 Năm 2010 14:44

Chúng tôi cũng biết rằng những bậc cha mẹ ép con phải học để trở thành bác sĩ cũng chỉ vì lo cho tương lai của con, mặc dù con đang đi đến tương lai không phải chỉ là một con đang duy nhất. Cha mẹ cũng không phải để cáy nhá lúc con thành tài, mà chỉ vì cái danh “bác sĩ” đã nháu nằm trong xã hội Việt Nam, tích lũy thành một thế hào quang, để hãnh diện, ganh đua, thôi thúc con cái đi theo con đường của mình mà quên mất bản sắc, cá tính cũng như những nguyán váng của con là những người mà họ hết lòng thương yêu, lo lắng.

Thời xa xưa cũ và những quan niệm lạc hậu của thời chúng ta đã qua rồi, nên để cho con cái của chúng ta quyết định lấy cuộc đời theo sở nguyện của chúng. Trở thành một bác sĩ y khoa, hay không, đâu phải là cái gì ghê gớm lắm cho một đời người.